

KFIR Klagenemnda for
industrielle rettigheter

Årsrapport 2017

Innholdsfortegnelse

Del I. Leders beretning	3
Del II Introduksjon til virksomheten og hovedtall	4
Omtale av virksomheten og samfunnsoppdraget	4
Omtale av organisasjonen	4
Presentasjon av utvalgte hovedtall	5
Analyse av resultat og ressursbruk	6
Del III Årets aktiviteter og resultater	6
Noen viktige aktiviteter i løpet av året	6
Måloppnåelse	7
Hovedmål – delmål 1	7
Hovedmål – delmål 2	8
Saker av betydning	9
Supplerende beskyttelsessertifikat (SPC)	9
Kunstverk som varemerke (Vigeland-sakene)	9
Digitalisering og effektivisering	10
Samfunnssikkerhet og beredskap	10
Informasjonssikkerhet	10
Klagenemndas oppsummering	10
Del IV Styring og kontroll i virksomheten	11
Klagenemndas overordnede vurdering av styring og kontroll av virksomheten	11
Del V Vurdering av framtidutsikter	11
Del VI Årsregnskap	12
Ledelseskommentar	12
Prinsippnote	12
Bevilgningsrapportering	13
Artskontorapporteringen	13

Del I. Leders beretning

Klagenemnda (KFIR) sitt hovedmål er å tilby rask og brukervennlig behandling av høy kvalitet av klager på Patentstyrets avgjørelser. Klagenemnda har som ett av to delmål å bidra til økt rettssikkerhet innenfor industrielle rettigheter, og som styringsparameter skal det være balanse mellom antall nye og ferdigbehandlede klagesaker. Økningen i antall komplekse patentsaker i 2016 har hatt sine ressursutfordringer for en liten organisasjon som KFIR, men vi har lyktes å svare på bestillingen og måloppnåelsen for 2017 viser en balanse mellom antall nye og ferdigbehandlede klager.

Det andre delmålet er at Klagenemnda skal være en anerkjent instans innenfor industrielle rettigheter. Klagenemnda har befestet seg som et uavhengig klageorgan, og har tillit og legitimitet fra aktørene i bransjen.

Gjennom foreleggelse av sak for rådgivende uttalelse til EFTA-domstolen, har Klagenemnda blitt anerkjent som et «tribunal» i EØS forordningens forstand. I kjølvannet den rådgivende uttalelsen, avsa Klagenemnda avgjørelse i de såkalte Vigeland-sakene, som omfattet et stort sakskompleks i skjæringspunktet opphavsrett og varemerkerett.

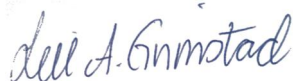
Klagenemnda skal også å arbeide i relevante fora nasjonalt og internasjonalt med særlig vekt på regelverksutvikling og ankerollen. I 2017 har vi styrket samarbeidet med tilsvarende europeiske organer, for patentområdet EPOs Board og Appeal (BoA) og for varemerke EUIPO BoA. Foruten å delta på kompetansebyggende tiltak generelt i regi av EPO/EUIPO, kan det spesielt nevnes deltakelse på et særskilt program i EPO BoA over 4 uker for europeiske dommere innen patentrett. Innenfor varemerke skal det særskilt nevnes at KFIR var vertskap for et møte mellom EUIPO BoA, Patentstyret og KFIR vedrørende «Appeal Proceedings», som senere er fulgt opp ved deltakelse i «Convergence of practices and Appeal Bodies» på europeisk nivå.

Rettsutviklingen innenfor patent og varemerke er i utvikling, og det behandles et stort antall ankesaker nasjonalt og på europeisk nivå. EUIPO BoA behandler omtrent 3000 saker årlig og tall fra EU- retten og EU-domstolen er tilsvarende 288 og 80 saker¹ årlig. BoA i EPO behandler årlig i overkant av 2000 saker. For å være et kompetent ankeorgan i Norge må rettsutviklingen innenfor fagfeltet følges nøye for å bidra til regelverksutvikling og harmonisering.

Det forventes en økning i saker til behandling basert på et rekordhøyt antall varemerkesøknader til Patentstyret, samt økning av patentsøknader innenfor marine fagfelt som akvakultur og havbruk².

I 2017 har KFIR overtatt sekretariatsfunksjonen for Meklingsnemnda for arbeidstakeroppfinnelser. Sekretariatet har arbeidet med økt synlighet gjennom å etablere nettside, digitalisere arkiver og arbeidsprosesser i tillegg til å være nemndas sekretær for de konkrete saker til behandling.

Oslo, 28. februar 2018

Lill Anita Grimstad

¹ https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2017-03/ra_jur_2016_en_web.pdf

² <https://www.patentstyret.no/om-oss/nyheter/2018/gode-innovasjons-tall-fra-patentstyret/>

Del II Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Omtale av virksomheten og samfunnsoppdraget

KFIR er et uavhengig, domstollignende organ som ligger under Nærings- og fiskeridepartementet, og som etter klage overprøver Patentstyrets avgjørelser innenfor patent-, varemerke- og designrettigheter, samt avgjørelser i forhold til foretaksnavn, edelmetaloven og forskrift om registrering av ansvarsmerker. I tillegg behandler og avgjør KFIR klager over enkelte av de avgjørelsene Plantesortnemnda treffer i medhold av lov om planteforedlerrett.

KFIR skal bidra til økt rettssikkerhet ved uavhengig klagebehandling av Patentstyrets avgjørelser. Klagere skal oppleve klagesaksbehandlingen som effektiv, pålitelig og brukervennlig og av høy juridisk standard. KFIR skal også bidra til større klarhet om rettstilstanden på området overfor brukere og andre interesserte.

KFIR er også part i saker for domstolene hvor nemndas avgjørelse bringes inn for rettslig overprøving. Vi saksforbereder og utreder de faktiske og rettslige sidene av sakene som bringes inn for domstolene i nær dialog med Regjeringsadvokaten.

Fra 1.1.17 er KFIR sekretariat for Meklingsnemnda for arbeidstakeroppfinnelser. Utgifter til Meklingsnemndas drift og lønn/honorarer dekkes av KFIR. For å kompensere utgiftene ble det i Budsjett pr. 2017.11.24, Prp: p20/17-18 i 64/17-18 bevilget kr 150.000.

Omtale av organisasjonen

KFIR ledes av Lill Anita Grimstad, og består av en nemnd og et sekretariat.

Leder og nestleder, som oppfyller kravene til dommere, er heltidsansatte og opptrer som førstvoterende i all saksavvikling. Det er 24 nemndmedlemmer i bistilling som er oppnevnt av Nærings- og fiskeridepartementet etter innstilling fra KFIR. Nemndsmedlemmene har særskilt juridisk og teknisk kompetanse, sistnevnte innen hovedområdene kjemi, elektroteknikk, bygningsteknikk og maskinteknikk. Utvalget i den enkelte sak består av 3 voterende medlemmer, i særskilte tilfeller 5.

KFIR sitt sekretariat består av en administrativ enhet og en utrederenheter.

Den administrative enheten forestår innledende saksbehandling i klagesakene og har arkivansvar. Ved avslutning av sakene oversendes avgjørelsene til andre instanser som har registeransvar og avgjørelsene publiseres i Lovdata, Darts-IP og Universitetsforlaget som publiserer på kommentarutgaver.no. I tillegg sørger administrasjonen for å ivareta øvrige kontorfunksjoner og har et løpende ansvar for oppdatering av www.kfir.no. KFIR er fullservicekunde hos DFØ og administrasjonen forestår i samarbeid med DFØ alle regnskap- og lønnsfunksjoner. Administrasjonen rapporterer til Klagenemndas leder.

Utrederenheten skal sørge for at sakene får oppnevnt utvalg (nemndsmedlemmer) slik at voteringsarbeidet igangsettes når saken er tilstrekkelig opplyst til å kunne behandles. Utrederne sørger for fremdrift ved at voteringsarbeidet følges opp innenfor gitte interne saksbehandlingsfrister. Utrederne er tilstede når utvalget behandler den enkelte sak, og skriver utkast til avgjørelser på vegne av de voterende nemndsmedlemmene. Utrederenheten rapporterer til Klagenemndas leder.

I 2017 har 1 utreder vært i permisjon, og grunnet særlig økning i antall klager i patentsaker har det vært 2 utredere i 12 måneders engasjement. KFIR har ved behov knyttet til seg studenter fra juridisk fakultet i 20 % deltidsstilling som trainee, og et slikt 6 måneders engasjement var besatt i første halvår.

Presentasjon av utvalgte hovedtall

KFIR opplever fremdeles en økning i antall klagesaker fra etableringen av etaten i 2013. I 2017 innkom 137 klagesaker mot 131 saker i 2016. I 2017 synes antall patentsaker å ha stabilisert seg med 16 saker mot 30 saker i 2016. Det er som forventet varemerkesaker som er klart dominerende i antall, med 119 nye saker i 2017 mot 100 saker i 2016.

For å vise et bilde over utviklingen tas historiske tall med. Tallene fra 2012 er daværende Annen avdeling (Patentstyret) sine siste års tall.

Nye saker:

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Patent	7	19	18	19	30	16
Varemerke	48	97	104	123	100	119
Design	0	0	4	0	0	0
Foretaksnavn	6	4	2	3	1	2
Plantesort	0	0	0	1	0	0
Sum	69	120	128	146	131	137

Antall avviklede saker fremgår av tabellen nedenfor, og viser utviklingen fra etableringen av Klagenemnda i 2013.

	2013	2014	2015	2016	2017
Patent	11	22	14	24	33
Varemerke	86	134	155	103	124
Design	0	0	4	0	0
Foretaksnavn	8	2	3	0	3
Plantesort	0	0	1	0	0
Sum	105	158	177	127	160

Forholdet mellom nye og avviklede saker i 2017 er:

Pr. 31.12.2017	Nye saker	Avviklede saker
Patent	16	33
Varemerke	119	124
Design	0	0
Foretaksnavn	2	3

Analyse av resultat og ressursbruk

Klagenemnda for industrielle rettigheter	2014	2015	2016	2017
Antall årsverk	4,4	5,8	5,8	6,8*
Samlet tildeling	5 800 000	6 390 000	7 553 000	8 191 000**
Driftsutgifter	5 536 594	5 621 291	6 691 690	7 901 305
Utnyttelsesgrad	95,5 %	88 %	88,6 %	96,5%
Refusjoner lønn (sykepengar, foreldre)	-350 393	- 56 823	- 56 106	-299 799
Lønnsandel driftsutgifter	3 786 299	4 511 950	4 888 677	6 498 840***
Lønnsutgifter pr årsverk	606 950	550 982	623 330	620 574
Meklingsnemnda for arbeidstakeroppfinnelser				
Tildeling: Budsjett pr. 2017.11.24 Prp: p20/17-18 i64/17-18.				150 000
Lønn/honorarer for nemnda (koststed 97 i KFIR sitt regnskap)				147 454

*Det har ikke vært økning i antall årsverk i 2017, det skyldes en midlertidig stilling som følge av at en seniorrådgiver har vært sykemeldt/i fødselspermisjon.

** Tildeling kr 150 000 som knytter seg til ekstra driftsutgifter/honorarer til Meklingsnemnda for arbeidstakeroppfinnelser, føres opp i egen tabell, selv om alt regnskapsteknisk inngår i kapittel 936.

*** Lønnsandelen for KFIR, i tillegg lønnsandel for Meklingsnemnda som føres opp i egen tabell. Samlet er lønnsandel av utgifter kr 6 646 294.

De samlede lønnsutgifter til KFIR inkludert utvalgsmedlemmer i bistilling og Meklingsnemnda for arbeidstakeroppfinnelser, utgjør 79,7 % mot 64,7 % i 2016. Økningen skyldes avvikling av et høyere antall saker i 2017. 13,1 % av de totale lønnsutgiftene går til honorarer til utvalgsmedlemmene og Meklingsnemnda for arbeidstakeroppfinnelser.

Del III Årets aktiviteter og resultater

Noen viktige aktiviteter i løpet av året

Hovedhensikten med etatens virksomhet er å gi brukerne god rettssikkerhet med hensyn til hvilke rettigheter som fortjener beskyttelse. Formålet med Klagenemndas virksomhet er å bidra til økt rettssikkerhet ved uavhengig klagebehandling. De viktigste aktiviteter gjennom året er å avvikle klagesaker og ivareta statens interesser i saker som bringes inn for domstolene innenfor eget ansvarsområde. Som hovedtallene viser, har det vært meget høy avvikling av antall klagesaker ut fra rammene til etatens virksomhet.

I tillegg nevnes andre aktiviteter:

- Høringsuttalelser
- Behandle innsynsbejæringer
- Utvikle nye nettsider som oppdateres fortløpende når det gjelder nye saker og nye avgjørelser
- Publisering av avgjørelser - på nettsidene skrives en kort omtale av alle avgjørelser, publisering på Lovdata, Darts-IP og Gyldendal kommentar
- Nyhetsbrev annen hver måned

- Foredragsvirksomhet
- Arbeid med å opprette sekretariatsfunksjon for Meklingsnemnda for arbeidstakeroppfinnelser, herunder opprette helelektronisk arkiv som også omfatter historiske saker
- Deltakelse på et særskilt program i EPO BoA over 4 uker for europeiske dommere innen patentrett.
- Vertskap for et møte mellom EUIPO BoA, Patentstyret og KFIR vedrørende «Appeal Proceedings», som senere er fulgt opp ved deltakelse i «Convergence of practices and Appeal Bodies» på europeisk nivå.

Måloppnåelse

Nærings- og fiskeridepartementet utarbeider årlige tildelingsbrev som legger føringer for KFIR sitt arbeid. I tildelingsbrevet av 17. januar 2017, ref. Prop. 1 S (2016-2017) har Nærings- og fiskeridepartementet fastsatt følgende hovedmål for KFIR:

Å tilby rask og brukervennlig behandling av høy kvalitet av klager på Patentstyrets avgjørelser

Til oppfyllelse av hovedmål er følgende delmål angitt:

1. Klagenemnda skal bidra til økt rettssikkerhet innenfor industrielle rettigheter

2. Klagenemnda skal være en anerkjent instans innenfor industrielle rettigheter

Nedenfor vil vi redegjøre for resultater og måloppnåelse med utgangspunkt i hovedmål og delmål.

Hovedmål – delmål 1

Et hovedformål er at KFIR skal bidra til økt rettssikkerhet innen industrielle rettigheter ved uavhengig klagebehandling på vedtak fattet av Patentstyret. Klagesaksbehandlingen skal oppleves som effektiv, brukervennlig og holde høy juridisk standard.

Et av styringsparametere er at KFIR har balanse mellom antall nye og antall ferdigbehandlede klager. Som hovedtallene viser, har Klagenemnda avviklet et høyere antall saker enn nye saker, til tross for at andelen nye saker er høy med 137 saker. Det ble avviklet 160 saker. De fleste saker som behandles gjelder rettigheter knyttet til varemerker, og tallene viser en avvikling av 124 klagesaker mot 116 nye saker. Grunnet stor andel av nye saker innen patent i 2016, har det vært ekstra ressurser og fokus mot avvikling av patentsaker for å skape balanse. Det er avviklet 33 patentsaker mot 16 nye saker. Ved inngangen til 2018 er det således balanse og ingen nevneverdig restanse i ubehandlede klager.

Et annet styringsparameter er at KFIR har behandlet den enkelte klagesaken effektivt. Saksbehandlingstiden er redusert for både varemerke- og patentsaker, imidlertid er KFIR til enhver tid avhengig av at de eksterne utvalgsmedlemmene har anledning til å slutføre sakene som er til behandling. Med knapphet på ressurser fra medlemmer i bistilling, vil det fra tid til annen være slik at voteringsarbeidet tar lengre tid enn antatt. Erfaringen fra 2017 er at varemerkesaker avvikles raskt, noe som kan ha sammenheng med at utkast til avgjørelser skrives internt, og ved dissens skrives også utkast til votum internt. Det er sjelden behov for større redigeringer i utkastene som presenteres for utvalget, fordi sakene i sin helhet diskuteres i møte før utarbeidelse av avgjørelse. I patentsaker er det avgjørende å få de fagkyndige utvalgsmedlemmer sine tekniske vurderinger for å ferdigstille utkast til avgjørelser. Disse sakene er ofte teknisk komplekse og krever gjennomgang av kjent teknikk på nye fagområder. Klagers anførsler er flere, både prinsipale og subsidiære, og fordrer både juridiske og tekniske

overveielser. I 2017 har restansene for patentsaker blitt kraftig redusert som følge av tilførte ressurser for å avvikle flere patentsaker. Felles for alle saker er at i saker hvor part(ene) har behov for ytterligere skriftveksling etter at klage er innsendt, påvirker tiden fra klage er innkommet til endelig avgjørelse foreligger.

Det siste styringsparameteret for hovedmål 1, er at KFIR skal ha god kvalitet i behandlingen av klagesaker. Dette måles blant annet med resultatindikatorer som bruk av muntlige forhandlinger og antall/andel/kort kvalitativ vurdering av saker som går videre til domstolene. Etter partenes ønske gjennomføres muntlige forhandlinger. Det har vært avholdt 5 muntlige forhandlinger i til sammen 12 saker i 2017 etter begjæring fra partene. Grunnet høy avvikling av patentsaker i 2017, har det også kommet flere søksmål mot KFIR sine avgjørelser. I 2017 innkom det 5 søksmål i patentsaker hvorav 3 saker ble avvist/trukket, 2 søksmål mot varemerkesaker og 1 søksmål mot foretaksnavn. Andelen søksmål anses som lav.

Antall saker som innen 31.12.2017 er brakt inn for domstolsprøving i andel av avviklede saker i 2017 er:

	2016	2017
Varemerke	2 %	1,6 %
Patent	12,5 %	6,1 %
Foretaksnavn	0 %	33,3 % *

* av 3 avgjorte saker er 1 sak brakt inn for domstolen

Hovedmål – delmål 2

Det andre delmålet er at KFIR skal være en anerkjent instans innenfor industrielle rettigheter.

Et av styringsparameterne er at KFIR følger utviklingsfronten innen sitt fagfelt. Resultatindikator for dette er arbeid i relevante fora nasjonalt og internasjonalt, særlig med vekt på regelverksutvikling og ankerollen. Også i 2017 har det vært jobbet målrettet mot å delta i relevante nasjonale og internasjonale fora. Deltakelse gir oss tilgang til «beste praksis» på mange områder, og mulighet til å påvirke og følge rettsutviklingen ved meningsutveksling særlig i internasjonale fora. I 2017 har KFIR deltatt på nettverkssamling i CET-J (Circle of European Trademark Judges) for utveksling av erfaringer innen europeisk varemerkerett. Internasjonalt har KFIR deltatt på INTA (International Trademark Association) i gruppe for dommere i varemerkerett. Utover dette holdt KFIR innlegg i paneldebatt. I nasjonale fora deltar ansatte i KFIR jevnlig på møter i NIR (norsk forening for immaterialrett). På europeisk nivå i regi av EUIPO er det innledet arbeid med tanke på i «Convergence of practices and Appeal Bodies» som KFIR har bidratt til og vil følge utviklingen ved deltakelse.

Et annet styringsparameter er at KFIR har et helhetlig opplegg som sikrer faglig kvalitet. Som resultatindikator nevnes tiltak for opplæring og faglig kompetansebygging hos ansatte og eksterne utvalgsmedlemmer. I 2017 har alle ansatte blitt tilbudt kurs og andre kompetansehevende tiltak som deltakelse på konferanser etc. Samtlige ansatte har benyttet seg av tilbud om kurs/konferanser, blant annet konferanse i regi av de europeiske «søsterorganisasjonene» EUIPO BoA og EPO BoA. For å sikre faglig kompetansebygging hos de eksterne utvalgsmedlemmene, tilbys også disse relevante kurs/konferanser etter behov. I tillegg avholdes utvalgssamlinger med faglig innhold, både innenfor varemerke og patent. Det utarbeides nyhetsbrev som linker til alle siste avgjørelser slik at utvalgsmedlemmene på en effektiv måte kan oppdatere seg på saker som er behandlet i KFIR.

Det siste styringsparameter et er at KFIR bidrar til kompetansespredning på feltet. Resultatindikator er faglig arbeid i relevante brukerkretser. I 2017 har vi hatt foredrag nasjonalt og internasjonalt. For å tilgjengeliggjøre våre avgjørelser for publikum på en hensiktsmessig måte, har vi fra 1.1.17 lansert nye nettsider. Her publiseres nye saker fortløpende og alle avgjørelser publiseres i sin helhet og med kort

resyme. Fra 2017 har vi også utarbeidet og distribuert digitale nyhetsbrev. Vi besvarer henvendelser fortløpende på telefon og e-post.

Saker av betydning

Supplerende beskyttelsessertifikat (SPC)

I en sak om supplerende beskyttelsessertifikat (SPC) ble søknaden avslått fordi den ble endret, jf. patentforskriften § 81. KFIR tok ikke klagen til følge i avgjørelse av 1. april 2016, og saken ble brakt inn for domstolen som i dom av 13. desember 2017 i sak 16/091205TVI-OTIR/07 kjenner avgjørelsen ugyldig. Saken anes å ha betydning fordi den gjelder et lovtolkingsspørsmål som avklarer rettstilstanden.

Dommen sier at det er et rent lovtolkingsspørsmål hvordan ordet «produkt» i patentforskriften § 81 skal forstås. Spørsmålet i saken er om patentforskriften § 81 medfører at «[E]n søknad om sertifikat kan ikke endres slik at sertifikatet søkes for et annet produkt eller for et annet basispatent» skal forstås slik at endringen er i strid med forskriften og i så fall om forskriften har tilstrekkelig hjemmel i lov og rådsforordning (EØF) nr. 1768/92. I patentlovens § 62 annet ledd er det gitt en hjemmel for å lage nærmere saksbehandlingsregler. Det er ikke hjemmel for å lage regler eller forskrifter som endrer de materielle vilkårene for å få SPC-sertifikat. Retten finner følgelig at patentforskriften § 81 må fortolkes i harmoni med den nåværende forståelsen av SPC-forordningen, EØF nr. 1768/92. Heretter skal forskriftens ordlyd fortolkes noe mer innskrenkende enn det KFIR har gjort. Det er dermed lite eller ingen veiledning i forarbeidene på dette punktet fordi de er utarbeidet før EU-domstolens avgjørelser i Farmitalia C 392/97, Medeva saken C-322/10 og C-422/10 Georgetown. I forordningen er det fastsatt at man skal oppfordre søkeren til å foreta rettelser. Dette hadde i og for seg Patentstyret allerede gjort, men så ble rettelserne noe større enn det som var forutsatt, men dette skyldtes nettopp den klargjøring som fremfor alt fulgte av EU-domstolens avgjørelse i Medeva-saken (C-322/10). Retten finner dermed at patentforskriftens § 81, fortolket i harmoni med hjemmelsgrunnlaget, må få en adskillig snevrere anvendelse enn det som er lagt til grunn av KFIR. Denne rettsanvendelsesfeilen har virket bestemmende på vedtakets innhold og vedtaket måtte følgelig kjennes ugyldig. Retten legger til grunn at den forståelsen av forordningen som retten har er i samsvar med øvrige EU-land så langt det er opplyst for retten.

Kunstverk som varemerke (Vigeland-sakene)

Sakene gjelder klage over Patentstyrets avgjørelser av 5. august 2014, hvor seks merker inneholdende en avbildning, utsnitt eller silhuett av kunstverk signert Gustav Vigeland ble nektet registrert. I avgjørelsene fra Patentstyret ble søknadene delvis nektet registrert og nektelsene basert på ulike grunnlag, herunder at varemerkene ble ansett å mangle særpreg, jf. varemerkeloven § 14 første ledd siste punktum, at de besto av en form som tilfører varen en betydelig verdi, § 2 andre ledd siste alternativ eller at de ble ansett å være beskrivende for varens art eller beskaffenhet, jf. varemerkeloven § 14 andre ledd bokstav a.

Under saksforberedelsen besluttet KFIR å forelegge saken for EFTA-domstolen for en rådgivende uttalelse, blant annet vedrørende bruk av varemerkeloven § 15 første ledd bokstav a.

KFIR kom til at varemerkeregistrering måtte nektes med grunnlag i varemerkeloven § 15 første ledd bokstav a dels fordi det dreier seg om varemerker som gjengir kunstverk av en helt spesiell kulturell verdi for det norske samfunnet og dels fordi begrensningen av den opphavsrettslige vernetiden etter åndsverkloven skal vareta grunnleggende samfunnsmessige hensyn.

Digitalisering og effektivisering

KFIR har fra etableringen i 2013 valgt heldigitaliserte arbeidsprosesser. All korrespondanse med brukerne skjer elektronisk, og korrespondanse/oversendelser mellom KFIR og Patentstyret skjer elektronisk, enten via Altinn eller Sikker filutveksling. Fra brukerundersøkelse utført i 2016 var det ingen som ønsket å benytte felleskomponentene som digital postkasse. 73,3% foretrekker Altinn og 60 % foretrekker usikret e-post (Outlook).

Alle lønns- og økonomiprosesser er heldigitale ved at KFIR benytter seg av DFØ sine digitale løsninger Contempus, Agresso, SAP og DFØ app.

KFIR publiserer alle avgjørelser elektronisk på eget nettsted og i andre aktørers databaser.

En samlet vurdering viser at det p.t ikke synes å være gevinster å hente fra ytterligere digitalisering eller effektiviseringsprosesser.

Samfunnssikkerhet og beredskap

KFIR har i dialog med departementet diskutert nivået på krise-/beredskapsplaner for etaten. KFIR har orientert om faktorer som påvirker sårbarhetsanalysen, og har konkludert med at det ikke er noen aktuelle sårbarheter knyttet til organisatoriske, teknologiske, fysiske, logiske eller menneskelige faktorer.

Informasjonssikkerhet

Nødvendige rutiner og tilgangstillatelser generelt er ivaretatt for økt styring og kontroll med informasjonssikkerheten. Departementet har konkludert med at det ikke gjenstår ytterligere tiltak og fastslått at det ikke er behov for egne, separate simulerte dataangrep eller inntrengningstester. KFIR benytter DFØ sine datasystemer til lønn/regnskap og disse blir testet regelmessig. Saksbehandlingssystemet har ingen samfunnskritiske funksjoner og ivaretar et forsvarlig sikkerhetsnivå.

Klagenemdas oppsummering

- Klagenemnda mener ressursbruken har vært effektiv i 2017
- Klagenemnda er meget godt fornøyd med resultater, måloppnåelse og ressursbruk i 2017
- Klagenemnda vurderer det slik at årets samlede leveranser er levert i forhold til oppdrag i tildelingsbrevet for 2017

Del IV Styring og kontroll i virksomheten

Klagenemndas overordnede vurdering av styring og kontroll av virksomheten

Klagenemnda benytter mål- og resultatstyring som styringsprinsipp. Klagenemndas måloppnåelse er meget god for 2017.

Risikovurderingen viser at det er et lavt risikobilde for nemndas virksomhet og samfunnsoppdrag, og at risikobildet for ikke å oppnå de fastsatte mål og resultater er av personellmessig karakter og anses lav.

Klagenemnda har gjennom stillingsinstrukser tydelig avklarte roller og ansvar for virksomheten.

Arbeidsmiljøet anses som godt og er basert på åpenhet og tillit. Klagenemnda anses som et attraktivt sted å arbeide. Sykefraværet er meget lavt.

Klagenemnda kan bekrefte at virksomheten opptrer i samsvar med de lover og regler som er gjeldende for virksomheten.

Klagenemnda har systemer, rutinebeskrivelser og prosessbeskrivelser for sine oppgaver og gjøremål og disse fungerer godt, og viser at Klagenemnda

- Evner å oppnå fastsatte mål i tråd med samfunnsoppdraget
- Oppfyller de overordnede krav om effektiv ressursbruk
- Sentrale risikoer er innenfor akseptabelt nivå
- Rapportering om resultat- og regnskapsinformasjonen er etter Klagenemndas syn relevant og pålitelig

Klagenemnda er fullservicekunde hos DFØ på lønns- og regnskapstjenester og har etablert effektiv internkontroll i oppfølgingen av gjeldende statlig økonomiregelverk.

Regnskapsrapporteringen tilfredsstillende per i dag krav til korrekthet og baserer seg på kontantprinsippet. Det har ikke vært revisjonsmerknader fra Riksrevisjonen.

Del V Vurdering av framtidsutsikter

Klagenemndas evne til å oppfylle fastsatte mål og levere forventede resultater på lengre sikt, anses som overveiende god. Til tross for potensielle kapasitetsproblemer som følge av at det forventes en økning i antall klagesaker fordi antall søknader til Patentstyret har økt, kan vi ikke se øvrige forhold som vil kunne hindre eller begrense Klagenemndas evne til å løse sitt samfunnsoppdrag på en tilfredsstillende måte.

Del VI Årsregnskap

Ledelseskommentar

KFIR er underlagt Nærings- og fiskeridepartementet. Etaten er et ordinært statlig forvaltningsorgan som fører regnskap i henhold til kontantprinsippet slik det fremgår av prinsippnoten til årsregnskapet.

Klagenemndas inntekter er høyere enn inntektsbevilgningen. Inntekt pålydende kr 90 140 i regnskapet gjelder en tilbakebetaling av utgifter i en rettssak hvor tapende part ble dømt til å dekke utgifter til KFIR sitt utvalgsmedlem. Gebyrer for klagebehandlingen utfaktureres fra Patentstyret ved mottak av klage. KFIR har avgitt belastningsfullmakt til Patentstyret for å innkreve klagegebyret mot føring på Klagenemndas inntektskonto, som viser inntekter fra klagegebyr på kr 622 300 mot budsjettert 698 000.

Klagenemndas utgifter viser en mindre utgift på 491 215 enn budsjettert. Dette skyldes flere forhold, blant annet lavere lønnskostnader, og at honorarer for saker først utbetales etter at sakene er avsluttet og påløper i 2018 i stedet for 2017. Forventede kostnader til sakkyndige vitner i saker for domstolen 2017 viser seg også først å påløpe i 2018.

Jeg bekrefter med dette at Klagenemndas årsregnskap er avlagt i henhold til bestemmelsene om økonomistyring i staten med tilhørende rundskriv fra Finansdepartementet og krav fra NFD. Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for Klagenemnda og revisjonsberetningen offentliggjøres på våre hjemmesider når den er tilgjengelig. Revisjonsordningen er kostnadsfri. Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av Klagenemndas disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, eiendeler og gjeld.

Oslo, 28. februar 2017

Lill A. Grimstad

Prinsippnote

Årsregnskap for Klagenemnda for industrielle rettigheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2016 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 - de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av henholdsvis bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen «Netto rapportert til bevilgningsregnskapet» er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapportering

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Avgitt belastningsfullmakt til Patentstyret for innkreving av klagegebyrer er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2017

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2017	Merutgift (-) og mindreutgift
0936	Driftsutgifter	01			8 341 000	7 849 785	-491 215
1633	Nettoordning for mva i staten	01			0	51 520	
<i>Sum utgiftsført</i>					8 341 000	7 901 305	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2017	Merinntekt og mindreinntekt(-)
3936	Inntekter	01			0	90 140	90 140
5309	Tilfeldige inntekter	29			0	10 730	
5700	Arbeidsgiveravgift	72			0	821 682	
<i>Sum inntektsført</i>					0	922 552	

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet

Kapitalkontoer		31.12.2017	31.12.2016	Endring
60093701	Norges Bank KK /innbetalinger		391 239	
60093702	Norges Bank KK/utbetalinger		-7 226 205	
709442	Endring i mellomværende med statskassen		-143 787	
<i>Sum rapportert</i>			0	

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

		31.12.2017	31.12.2016	Endring
709442	Mellomværende med statskassen	-419 650	-275 863	-143 787

* Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter. Se note B for nærmere forklaring.

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
936	362 000	7 779 000	8 341 000
		50 000	
		150 000	
3 936		698 000	698 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Inntektsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
3 936			622 300	622 300				7 779 000	388 950	388 950
936		491 215		491 215						

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon

Patentstyret har fått belastningsfullmakt for innkreving av gebyrer

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2017

	Note	2017	2016
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	0	0
Salgs- og leieinnbetalinger	1	90 140	0
Andre innbetalinger	1	0	0
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>		90 140	0
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	6 646 294	4 888 677
Andre utbetalinger til drift	3	1 203 061	1 564 247
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		7 849 355	6 452 924
Netto rapporterte driftsutgifter		7 759 215	6 452 924
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	0	0
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	0	69 029
Utbetaling til kjøp av aksjer	5,8B	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	430	1 759
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		430	70 788
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		430	70 788
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	0	0
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	0	0
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		0	0
Inntekter og utgifter rapportert på fellekapitler *			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		10 730	7 620
Arbeids giveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		821 682	597 712
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		-51 520	167 978
<i>Netto rapporterte utgifter på fellekapitler</i>		780 892	-437 354
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		6 978 753	6 086 358

Oversikt over mellomværende med statskassen **

	2017	2016
Ændeler og gjeld		
Fordringer	0	0
Kasse	0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank	0	0
Skyldig skattetrekk	-419 650	-275 863
Skyldige offentlige avgifter	0	0
Annen gjeld	0	0
Sum mellomværende med statskassen	8	-419 650

* Andre ev. inntekter/utgifter rapportert på fellekapitler spesifiseres på egne linjer ved behov.

** Spesifiser og legg til linjer ved behov.

Note 1 Innbetalinger fra drift

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	0	0
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Diverse tilfeldige inntekter (inntekstpost01-29)	90 140	0
Sum salgs- og leieinnbetalinger	90 140	0
<i>Andre innbetalinger</i>		
Sum andre innbetalinger	0	0
Sum innbetalinger fra drift	90 140	0

Note 2 Utbetalinger til lønn

	31.12.2017	31.12.2016
Lønn	4 519 700	3 615 313
Arbeidsgiveravgift	821 682	597 712
Pensjonsutgifter*	512 297	0
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-299 799	-56 106
Andre ytelser	1 092 414	731 758
Sum utbetalinger til lønn	6 646 294	4 888 677
Antall årsverk:	6,8	5,8

Note 3 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2017	31.12.2016
Husleie	795 986	712 531
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	0
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	27 218	65 293
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	0	0
Mindre utstyrsanskaffelser	48 134	80 429
Leie av maskiner, inventar og lignende	0	0
Kjøp av fremmede tjenester	122 415	413 580
Reiser og diett	94 063	55 416
Øvrige driftsutgifter	115 245	236 998
Sum andre utbetalinger til drift	1 203 061	1 564 247

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	430	1 759
Valutatap	0	0
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	430	1 759

Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Immaterielle eiendeler og lignende	0	0
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Beredskapsanskaffelser	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	0	69 029
Sum utbetaling til investeringer	0	69 029

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Utbetaling til kjøp av aksjer</i>		
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	0	0
Sum utbetaling til kjøp av aksjer	0	0

Note 6 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2017	31.12.2016
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0

Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2017	31.12.2016
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	0	0

Note 8 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.**Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen**

	31.12.2017	31.12.2017	Forskjell
	Spesifisering av <u>bokført</u> avregning med statskassen	Spesifisering av <u>rapportert</u> mellomværende med statskassen	
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler*	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	0	0	0
Andre fordringer	0	0	0
Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-238 223	0	-238 223
Skyldig skattetrekk	-419 650	-419 650	0
Skyldige offentlige avgifter	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	0	0	0
<i>Sum</i>	-657 873	-419 650	-238 223
Sum	-657 873	-419 650	-238 223

* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 8 B

